

Netwerkmoment 16/02/2023

SAMEN ZIJN WE EERSTELIJNSZONE BRUGGE !

VERSLAGEN WERKGROEPEN

Elkaar kennen, verbinden, afstemmen en versterken

VERSLAG STELLING 1: ELZ in het zorg- en welzijnslandschap

STELLING: **Zonder ELZ Brugge, geen verbinding tussen organisaties en geen versterking van acties**

Voorzitter: **Pascale Cockhuyt**

Notulist: **Mieke Van Opstal**

- **Wat is de essentie van deze stelling volgens jou? (termen: verbinding, versterken concreet maken)**
 - Niemand zat te wachten op ELZ. Maar ELZ is wel ontstaan vanuit een dringende en dwingende nood aan samenwerking. Zonder ELZ zou er ook samenwerking ontstaan zijn maar de meerwaarde van ELZ is dat de samenwerking nu gericht en duurzamer is.
 - Sinds ELZ zit er meer dynamiek in samenwerking en is samenwerking ontstaan tussen verschillende sectoren. ELZ is daar een belangrijke stimulerende factor in.
 - ELZ helpt organisaties met de eigen maatschappelijke opdracht door de samenwerking te faciliteren. Alleen zit hier nog meer potentieel in.
 - Netwerken zijn groter, contacten worden sneller gevonden. Op beleidsvlak gaan organisaties zich meer richten op samenwerking en wordt er over de sectoren heen gekeken om netwerken te maken. ELZ heeft hier wel het verschil gemaakt.
 - ELZ inspireert en maakt samenwerking breder.
 - De meerwaarde van ELZ zit in de verbinding tussen gezondheid en welzijn. Er is samenwerking tussen partners met verschillende brillen.
- **Wat kan ELZ (wij als groep) hierin anders/sterker doen? Hoe organiseren we dat op een efficiënte manier?**
 - ELZ moet ervoor zorgen dat alle PZON's dezelfde kansen krijgen. NO WRONG DOOR-principe
 - Organisaties en sectoren hebben meer begrip naar elkaar toe als ze elkaar ontmoeten, informatie uitwisselen en kennis hebben van elkaars werking. Samenwerking zorgt voor efficiëntere werking en tot snellere resultaten.
 - De tijd van elkaar leren kennen is nu wel achter de rug. We moeten nu ook concreet inzetten op delen van expertise en inzetten op concrete projecten samen.
 - ELZ heeft zeker ook een rol te spelen in het capteren van signalen, detecteren van overlap en tekorten. De toename van zorgnoden noodzaakt een efficiëntere organisatie van de zorg.
 - ELZ moet inspireren, kennis en expertise inventariseren zodat die snel kan teruggevonden en ingezet worden (soort kenniscentrum)
 - ELZ moet inzetten op preventie en hierin ook andere sectoren betrekken (bijvoorbeeld onderwijs)
 - ELZ moet noden van PZON kennen en die centraal zetten en ook taboedoorbrekend zijn
 - Projectmiddelen zijn niet duurzaam. Hoe kunnen we waardevolle initiatieven verduurzamen?

- Durf in vraag te stellen: zijn we nog bezig met de juiste dingen? ELZ kan prioriteiten stellen en lessen uit vorige projecten meenemen.

- **Aandachtspunten:**

- Die intersectorale verbinding en samenwerking is er vooral gekomen vanuit noodzaak. Iedereen werd met noden geconfronteerd die niet in 1 sector op te lossen zijn. ELZ is een belangrijke katalysator om samenwerking te verduurzamen. We moeten er voor waken dat de (samen)werking binnen ELZ flexibel en dynamisch blijft.
- De verschillende brillen van de verschillende sectoren blijven belangrijk. Elk heeft een meerwaarde. We moet er voor waken dat het geen eenheidsworst wordt.
- Doelgerichte zorg moet centraal staan en de vraag hoe kunnen we met de verschillende sectoren inspelen op de noden en behoeften van de PZON. Of waar zitten de noden: signalen.
- Drempelverlagend werken. Er zijn nog steeds mensen die we niet bereiken.
- Afstemming met andere sectoren (niet betrokken bij ELZ) en met de academische wereld zijn een meerwaarde. Zeker bij preventie. We moeten ook inspiratie halen bij andere ELZ, Vlaanderen, België en Europa.

BESLUIT en/of CONCRETE ACTIE TOEKOMST – laatste 10'

- Verbinding en continuüm: heel concrete acties waar de burger een verschil merkt: proeftuintjes opzetten van heel concrete samenwerking. Verbinding is het middel en versterking is het doel.
- Expertise samenleggen en iets nieuws mee doen.
- Signaalfunctie- signalenbundel. Ook een burger kan signaleren
- PZON en zijn noden staan centraal

VERSLAG STELLING 2: De Zorgraad

STELLING: De zorgraad van ELZ Brugge is verplicht haar achterban te vertegenwoordigen

Voorzitter: Geert Dhaene

Secretaris: Anne Sabbe

- **Wat is de essentie van deze stelling volgens jou? (termen: verplicht, vertegenwoordigen, – minimaal, maximaal, vertegenwoordigen achterban)**
 - De stelling dekt niet volledig de lading. Je zit daar ook als burger, als persoon, niet alleen als vertegenwoordiger van achterban.
Wat is 'achterban?' Probleem is dat 'achterban' niet zo eenduidig is.
 - Bijvoorbeeld bij verpleegkundigen: niet mogelijk om volledige achterban te bereiken. Vaststelling is dat je altijd dezelfde mensen bereikt.
 - Optionele partner: is al moeilijk te achterhalen wie er daar allemaal wel in zit
Achterban is ook zeer divers, dus de eventuele signalen die je krijgt om mee te nemen naar de zorgraad zijn ook zeer divers.
 - Wat is 'vertegenwoordigen'? Informeren? Of meer betrekken? Hun mening vragen?
 - VAPH: geen echt forum voorhanden. Vraag is: is er een noodzaak om gezamenlijk standpunt in te nemen? Of klopt het dat die sector apart zal vertegenwoordigd zijn in zorgraad in de toekomst. Idd, dit zal organisatorisch veranderen binnen ELZ
 - Diëtisten: vertegenwoordiger krijgt geen input. Rol van vertegenwoordiger beperkt zich tot informatie doorgeven, maar er komt geen input van achterban om mee te nemen naar zorgraad.

Er is een kloof tussen enerzijds de vertegenwoordigers die vaak niet (meer) op de werkvloer staan en anderzijds de mensen op de werkvloer die zich niet geroepen voelen als vertegenwoordiger. Is ook moeilijk omdat de beleidsmensen er elkaar vinden en de veldwerkers er elkaar niet vinden.
 - Conclusie: zowel begrip achterban als vertegenwoordiger kan je op 2 manieren definiëren. Je hebt telkens zowel input als output. Wederzijdse communicatie is niet evident. Eigenlijk is er een communicatiecel nodig.
 - Opmerking: nieuwsbrief zou meer mensen moeten bereiken, maar je moet ook niet informeren om te informeren. Belangrijkst is dat de veldwerkers kunnen input geven, signalen geven, zodat dit kan meegenomen worden. Dit gebeurt veel te weinig! Nieuwsbrief zou veel meer interactief moeten kunnen zijn.
 - Belangrijk hierbij zijn ook de werkgroepen, want daar worden juist de signalen gecapteerd en acties ontwikkeld.
- **Hoe zie jij je rol hierin als vertegenwoordiger? Hoe zie je je rol naar de vertegenwoordiger?**
 - Organisatie kan zelf faciliteren door binnen eigen organisatie regio's te verdelen volgens de regio's van ELZ (bv. DOP)

- Beter dat alle ELZ eenduidig zouden werken. Nu werken ze verschillend, wat het voor de vertegenwoordiger en zeker de veldwerker die op het grondgebied van verschillende ELZ's werkzaam is, moeilijk maakt (bv. voor medewerkers familiehulp: Zorg-id bestaat in sommige regio's wel, in andere niet. Er zit geen lijn in, wat het moeilijk maakt.)
- Structuur zou duidelijker moeten bekend zijn. Bv. zijn er 3 vertegenwoordigers voor West-Vlaanderen voor het Vlaams niveau ELZ maar die zijn niet bekend.

BESLUIT en/of CONCRETE ACTIE TOEKOMST

- Hoe kan **input en output beter wederzijds/wederkerig doorstromen**? Middel nog te bekijken , bv door nieuwsbrief? Nieuwsbrief zou dus veel meer interactief moeten kunnen zijn. Belangrijk is dat de veldwerkers kunnen input geven, signalen geven, zodat dit kan meegenomen worden. Dit gebeurt veel te weinig. Vertegenwoordigers moeten meer bekend zijn bij de achterban, zodat signalen kunnen doorgegeven worden.
- Concrete actie: hoe kunnen we de **betrokkenheidstool gebruiken om de achterban beter te betrekken**? Bij nieuwe projecten meteen testen of de basis voldoende en breed genoeg betrokken is. Dit geeft meteen ook de mogelijkheid om te checken of er niet te veel overlapping is met bestaande werkingen/projecten.? Kan de ELZ hier een rol spelen om op elkaar af te stemmen of samen te werken?
- Nood aan **ondersteuning van vertegenwoordigers** zodat die ook duidelijker hun taak kunnen opnemen (voorbeeld: good practice van diëtisten die 3 x per jaar webinar krijgen hoe je die communicatie ELZ naar de achterban kan realiseren.) Er is voor de vertegenwoordigers een duidelijkere definitie van 'zorgraad' nodig voor de communicatie naar hun achterban.

VERSLAG STELLING 3: Buurtgerichte zorg

STELLING: Zonder ELZ Brugge is er geen sprake van een zorgzame buurt

Voorzitter: Jeroen Slambrouck

Secretaris: Lies Vernieuwe

○ Spontane reacties/vragen...

- Is dit wel een noodzakelijk voorwaarde is om tot een zorgzame buurt te komen?
- Brugge èn ELZ zijn groot, dus misschien beter lokaler inzetten op een buurt/wijk. Wat hiervoor wordt ingezet is afhankelijk van het profiel van elke wijk.
- Wat doet ELZ eigenlijk en welke zijn hun concrete acties om een zorgzame buurt te creëren? Dit is niet duidelijk, maar anderzijds broodnodig gezien de vermaatschappelijking van de zorg.
- Zie ook Zorgzaam Sint-Kruis: dit voorbeeld vertalen anno 2023 vanuit ELZ.
- Professionele zorg is niet meer voldoende. Wel is er een schat aan krachten in elke buurt. Belangrijk is dus om samen te werken en partners/buren ook te engageren vanuit goesting en eigen kracht (probleemoplossend vermogen).
- Het kleine helpen
 - Mensen willen, maar kunnen zich niet steeds engageren cf. Rolruik-generatie.
 - Ook de niet-actieve (werkende) burgers willen zich engageren.
 - Belang van voorwaarden/structuur te realiseren waarin dit kan.
 - Hoe zorgen we ervoor dat men hier goesting voor krijgt?
- Brugge is een culturele stad en is dat misschien een manier om mensen te engageren? Cfr House of Time.

Bovenstaande punten gaan in feite over een soort 'ELZ in de buurt'. ELZ kan hierin een verbinder zijn, ontmoetingen regelen en tegelijkertijd de lokale en bovenlokale kijkwijze binnen brengen. ELZ als facilitator en katalysator voor de zorgzame buurt. Zeer lokale noden en (fysieke) mogelijkheden samenbrengen vanuit de visie en doelstelling van ELZ. ELZ kan dus als het ware een deel van de lijn zijn dat nodig is om zorgzame buurten te organiseren.

○ Wat kan ELZ hierin betekenen of welke rol kan ze hierin spelen?

- Cfr Zorgzaam Sint-Kruis: een aandachtspunt blijft **communicatie** naar de buitenwereld toe.
 - Belangrijk om als ELZ **dergelijke, bestaande projecten in kaart te brengen**. Er is zoveel, maar vaak weten we dat eerder per toeval dan via expliciete communicatie. Met in tweede instantie op buurtniveau mensen en organisaties te verbinden. Dus ook in kaart brengen van laboratoria buurtwerkingen, maar nog niet als dusdanig bestempeld worden.
 - **Uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden** om zo zaken te versterken, maar eveneens ook te leren van elkaar. Stimuleren om out of the box te denken. Lokale fora opzetten. De aanwezige wijsheid en expertise bundelen en omzetten in acties.
 - Steeds voor ogen houden dat we het **uiteindelijk allemaal doen voor de burger/persoon met een zorgnood**.

- Vertrekken bij hulpvragen/**aanvaarden vanuit model van gelijkwaardigheid**.
Cfr Werken vanuit **Doelgerichte Zorg** in plaats van aanbodgerichte zorg (vanuit hulpverlening).
- Als ELZ inzetten op **vorming/opleiding hieromtrent**.
- ELZ is aanwezig op buurniveau.
 - Inzetten op buurten, **lokaal ondersteunen** in plaats van groot Brugge als regio.
Bv 1 X/trimester inzetten op lokale platforms/netwerktafels vanuit visie 'Wat kunnen we voor elkaar betekenen?'
 - Mandaat geven aan buurten.. om zo **de middelen lokaal te verdelen**.
- Belang om steeds **de stem van onze achterban te vertalen** (2-richtingsverkeer).
- **Zorgen voor waardering** in welke vorm dan ook... 😊
Maar ook toe eigenen om te mogen porren zodat er engagement genomen wordt.
Cfr zodat we goesting krijgen in...
- In een ideale wereld wordt er in de buurt zorg opgenomen door elkaar zonder dat de individuele bewoner zijn/haar zorgvraag moet stellen. Door elkaar te kennen en de verwevenheid onderling wordt er ingespeeld op elkaar zijn zorgvraag; een nood ontstaat en wordt opgevangen door de ander.

VERSLAG STELLING 4: Burger centraal - betrokkenheid

STELLING: ELZ Brugge is een lege doos wanneer de burger niet betrokken is!

Voorzitter: An Devriendt

Secretaris: Alana Boone

- **Wat is de essentie van deze stelling volgens jou? (termen: betrokkenheid burger – concreet maken, stem van de burger, betrokkenheid meer dan een tool)**
 - Zeer veel burgers in Brugge zijn daar niet van op de hoogte, missen zij hierdoor zeer veel?
 - Zelfregie is een van de doelstellingen van de ELZ
 - De burger moet goed geholpen worden, zijn weg vinden in diensten en niet in de hiaten in de zorg vallen
 - ELZ is een vehikel voor beleidsmatig werken
 - Participatie, daar kan niemand tegen zijn.
 - De ELZ is een netwerk, als de burger ons niet kent, waar zijn we dan mee bezig? Of moet de ELZ een aanspreekpunt zijn voor elke burger?
 - Het is vooral een netwerk waar de partners elkaar beter leren kennen.
 - Onderscheid tussen de organisatie van de zorg is iets voor de ELZ, de burger moet een beter zorgproduct ontvangen
 - Het blijven in gesprek gaan met de eindgebruikers
 - Zouden we de adviesraden van de stad kunnen gebruiken als platformen om de burgers meer te betrekken
 - ! betrekken we de burgers vroeg genoeg in het co-creatie proces
 - Hoe betrekken we niet georganiseerde doelgroepen en burgers?
 - ELZ is een netwerk om de hulpverlening te stroomlijnen, hulpverlening op zich aanbieden is niet de opdracht.
 - De producten en tools moet afgetoetst worden bij de burger.
 - Burgers betrekken zit vooral bij de partners. Dit zit ook in de audits, in de kwaliteitshandsboeken,... hiervoor hebben we de ELZ niet voor nodig.
 - De ELZ kan ons wel helpen als er hiaten zijn om daar initiatieven te nemen.
 - De ELZ kan ons projectmatig ondersteunen om signalen vanuit Vlaanderen te brengen
 - De ELZ heeft wel een belangrijke signaalfunctie. Als een cliënt bepaalde hulpverlening in een regio kan vinden, moeten dit aan de ELZ gemeld kunnen worden zodat er samen gekeken kan worden hoe we dit kunnen oplossen.
 - De ELZ bestaat uit tal van gemotiveerde zorgprofessionals. Het is zeer belangrijk dat zij een betrokken compagnon de route zijn van de burger.

- **Wat kan jij vanuit jouw organisatie/functie betekenen hierin? Hoe zie jij je rol hierin?**

- De [adviesraden](#) kunnen deze netwerken gebruikt worden om de ELZ verder te ontwikkelen
- GBO heeft [een ervaringsdeskundige](#) in dienst en die ook in contact staat met de ELZ. Kunnen we dit meer in kaart brengen waar er ervaringsdeskundigen aan de slag in de stad?
- Gebruik van samenkomsten zoals [het mantelzorgcafé \(Vindplaatsgericht gaan werken\)](#)
- Projectmatig: events met [panelgesprekken](#)
- ! in gesprek gaan met het netwerk rond de zorgvragers.
- We kunnen een signaalfunctie naar elkaar hebben over de drempels die onze cliënten.

BESLUIT en/of CONCRETE ACTIE TOEKOMST

! De stelling evolueert naar ELZ Brugge is een lege doos wanneer zorg en welzijnspartners de burger niet betrekken.

We hebben hierbij een bijzondere aandacht voor de moeilijk bereikbare burgers.

VERSLAG STELLING 6: Preventie

STELLING: ELZ Brugge anticipeert op de zorgnoden van elke Bruggeling

Voorzitter: Naomie Debruyne

Secretaris: Ingeborg Vanden Bussche

VRAGEN:

- **Wat is de essentie van deze stelling volgens jou? (termen: anticiperen, elke Bruggeling)**

Het is een zeer ambitieuze stelling, 'elke', jong en oud, ...

Het is problemen voorkomen, wat ook al niet simpel is, moeilijk om alles te voorzien. Het legt ook een hoge druk op de zorggever/hulpverlener. Anticiperen vergt betrokkenheid van iedereen.

En de zorgnood bespreekbaar maken is ook al een flinke uitdaging. In de zorgnood zit vaak ook een andere hulpvraag. Als hulpverlener zijn we vaak geneigd het probleem te willen oplossen, terwijl het eerder een vraag naar luisteren is.

Sommige mensen willen ook niet met alles geholpen worden.

- **Hoe?**

Brugge mag nog de intentie hebben, er zijn nog veel andere spelers in verwickeld, denk maar aan andere overheden, budgetten, personeelstekort...

De aanpak kan zijn, mensen bevragen en echt luisteren, eerder dan mensen met zorgnoden te doen passen in het vertrouwde aanbod. Je moet al verbaal sterk zijn, niet iedereen wil individueel benaderd worden. Om in contact te komen met mensen kan het ook aangeraden zijn om andere communicatiemanieren te vinden, vb creatief agogisch, groepsaanbod.

- **Wat kan jij vanuit jouw organisatie/functie betekenen hierin? Hoe zie jij je rol hierin?**

Het is een kunst om te weten wat er allemaal bestaat, er is veel versnippering in het aanbod en soms zien ook intermediairs door het bos de bomen niet meer. Ook de frequente naamsveranderingen zorgen vaak voor verwarring. Afkortingen, moeilijk te vinden website...

Vertrouwde omgeving, personen, organisaties.. werken. Hulpverlener uit de theorie zijn soms verschillend van wie de persoon met een zorgnood ziet als hulpverlener.

Het is soms interessanter om bewustwording te creëren vanuit de eigen omgeving cf. de gezondheidsambassadeurs uit het FMDO project die hun netwerk, achterban informeert als peer-educator.

Het is ook van belang om taalbarrières weg te werken, de zorg te normaliseren en de juiste personen te vinden.

Diensten kunnen meer bereiken als ze er niet alleen voor staan, maar kunnen samenwerken en elkaar versterken. Vb. een thuisverpleegkundige heeft zeer weinig tijd om naast de reguliere zorg ook nog preventie aan te kaarten, dit kan dan voor een stuk meegenomen worden door de gezinshelpster en andere hulpverleners.

o **Wat kan ELZ (wij als groep) hierin anders/sterker doen?**

Vereenvoudiging creëren in de veelheid van aanbod, mensen gaan ook niet altijd gewillig mee in de aanpak. De motivatie moet uit de persoon zelf komen, warm gehouden worden en samen de oplossingen zoeken, eerder dan deze op te leggen.

Werken vanuit het buurtgerichte, noden kunnen soms ook opgelost worden binnen de gemeenschap en niet alleen door professionele hulpverlening, buurthuizen versterken, sociale kaart vereenvoudigen. Op maat werken en loskomen van de klassieke vormen van hulpverlening. Informele contacten zijn van onschatbare waarde.

BESLUIT en/of CONCRETE ACTIE TOEKOMST

- Vraaggestuurd werken, netwerk opbouwen en versterken. Een zorgzame buurt samen brengen.
- Het sociale moet niet steeds van hulpverleners komen.
- Administratie vereenvoudigen en de veelheid aan overbodige attesten wegwerken. Beleid zorgt voor veel drempels, complexiteiten en krokodillen.
- Het hokjesdenken minimaliseren en anderzijds lotgenoten bij elkaar brengen en deze toch in het gewone leven een plaatsje geven.
- Buurtgericht in een vertrouwde omgeving gezonde levensstijl promoten. Laagdrempelig werken, voor iedereen toegankelijk. Samen, contacten realiseren, het gevoel geven van iets bijgedragen te hebben, van betekenis te zijn. Versterken van wat al bestaat i.p.v. weer iets nieuws uit te vinden, meer versnippering tegengaan.